

Nr 127.

Av herr **Eriksson** i Stockholm, *om ändring i bestämmelserna rörande beskattning av fastighet, som äges av bostadsförening.*

Bostadsbristen har under kristiden särskilt i städerna gjort sig i hög grad gällande. I mindre samhällen enkannerligen i förstäderna har visserligen genom det statliga befrämjandet av egnahemsrörelsen kunnat åstadkommas en avsevärd bostadsproduktion, men inom de äldre planlagda områdena i de större städerna, där förhållandena nödvändiggöra stora bostadshus, som förutsätta större kapitalresurser, än vad enskilda i allmänhet förfoga över, har bostadsbehovet i avsevärd omfattning tillgodosetts enligt kooperativa principer genom sammanslutningar i så kallade bostadsföreningar. I Stockholm till exempel finnes ett stort antal dylika bostadsföreningar; för närvarande är icke mindre än omkring ett 500-tal sådana inregistrerade. Det samhällsintresse som sålunda i berörda föreningar tagit sig uttryck, är givetvis ej blott fullt legitimt utan även berättigat att åtnjuta av omständigheterna betingad, skälig och rättvis omvårdnad. Nu gällande skatteförfattningar synas emellertid hava lämnat rum för en tolkning, som i sin tillämpning visat sig för bostadsföreningarna och deras medlemmar innebära betungande och för visso ej avsedda konsekvenser.

Den i 1921 års skattelagstiftning åsyftade likställigheten i skattehänseende mellan aktiebolag och ekonomiska föreningar har för bostadsföreningarnas vidkommande icke blivit betryggande kodifierad, i det att sistberörda föreningars medlemmar enligt föreliggande taxeringsbeslut drabbats av en direkt dubbelbeskattning, som absolut icke kan vara med skattelagstiftningens syfte eller med rättvisa och billighet överensstämmande.

Såväl aktiebolaget som den ekonomiska föreningen har till ändamål att realisera sina aktionärers intressen i av bolagsordning resp. stadgar

angivet hänseende. Inkomsten av den härav föranledda rörelsen är givetvis föremål för beskattning, och har vederbörande jämväl lagstadgad skyldighet att vid sin beskattningsdeklaration föga vissa utdrag av förda handelsböcker. Aktiebolagets inkomst skatttaxeras med ledning av dess räkenskaper dels i sin helhet, med betalningsskyldighet för bolaget, och dels partiellt såsom avkomst av i bolaget insatt kapital, med skattebetalningsskyldighet för aktionärerna, vilket förfarande visserligen två gånger träffar samma kapital, men endast en gång respektive individer. Bostadsföreningen däremot har jämlikt flerstädes och merendels lancerad lagtolkning, oavsett räkenskapernas vitsord, taxerats till en inkomst, motsvarande, jämlikt i varje särskilt fall tillämpad beräkningsgrund, sammanlagda i allmänna marknaden gällande hyresvärdet å innehavd fastighets olika lägenheter. Föreningen har sålunda taxerats för en *beräknad* inkomst, som i verkligheten icke förekommit. Därjämte har förmånen av hyresfri respektive billigare bostad upptaxerats å vederbörande föreningsmedlemmar med därav betingad skattebetalningsskyldighet. Då medlen till bestridande av bostadsförenings på räkenskapsåret belöpande utgifter anskaffas genom utdebitering å medlemmarna, ökas i proportion till föreningens höjda skattebetalningsskyldighet medlemmarnas nödvändiga tillskott till föreningskassan. Betalningsskyldigheten för den förekommande dubbelbeskattningen drabbar alltså medlemmarna.

Till belysande av huru de olika lagtolkningarna kunna verka, därest vid skattetaxeringen tillämpas den *bokförda faktiska* inkomsten för föreningen av medlemmarnas avgifter eller den *beräknade* inkomsten av *fingerade* hyresintäkter, må anföras, att för tre bostadsföreningar i Stockholm, vilka taxerats av vederbörande taxeringsnämnder enligt här ovan först angivna grund men av prövningsnämnden enligt den sistsagda, skattskyldigheten belöpt till

enligt taxeringsnämndens beslut resp. Kr. 313: 06, 771: 83, 520: 66,
 » prövningsnämndens » » » 769: 81, 1,437: 01, 905: 77.

De nu rådande förhållandena medföra, att en fastighet, som äges av bostadsförening, blir hårdare beskattad, än vad förhållandet skulle vara, om fastigheten ägdes av enskild person eller av aktiebolag. Ett sådant förhållande är emellertid otillfredsställande och bidrager ingalunda till att utveckla det nyttiggörande för bostadsändamål av de besparingar, som kunna finnas bland städernas medel- och arbetareklass. Skattelagstiftningens syfte synes, enligt mitt förmenande, bliva ernått, därest för bostadsförenings och dess medlemmars vidkommande taxeringen sker sålunda att *föreningen* påföres de skatter, som äro hänförliga till fastighets-

äganderätten och eventuellt fonderade medel ävensom till den inkomst, som utgör skillnaden emellan å ena sidan faktiskt influtna årliga avgifter från medlemmarna och å andra sidan föreningen åliggande utgiftsräntor och avdragsgilla omkostnader för fastighetsförvaltningen, samt *föreningsmedlemmarna* de skatter, som i förmögenhetshänseende och beträffande förmånen av hyresfri respektive billigare bostad äro hänförliga till lägenhetsinnehavet.

En lösning av frågan i denna riktning torde kunna ske antingen genom en ändring i skatteförfattningarna eller ock genom att i skatteförfattningens anvisningar införes bestämmelse därom att inkomst av fastighet i bostadsförenings hand skall upptagas efter samma grund som om fastigheten ägts av enskild person. Vederbörande utskott torde lämpligast kunna utarbета den ändring av författningarna, som blir en följd av ett bifall till mitt yrkande om undanröjande av den nu för bostadsföreningar förekommande dubbelbeskattningen.

På grund av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring av gällande skatteförfattningar, eventuellt i anvisningarna till desamma, att fastighet, som äges av bostadsförening, icke må beskattas annorlunda, än vad förhållandet skulle vara, därest fastigheten ägdes av enskild person eller av aktiebolag.

Stockholm den 21 januari 1923.

Ernst Eriksson
i Stockholm.
